

STRELJAČKI CILJEVI U 19. STOLJEĆU

14. 6. — 28. 6. 1988.

Izdavač	Galerija »Sutinska Vrela« Društva za fizičku kulturu »Podsused«
Za izdavača	MIRKO PETROVIĆ
Urednik kataloga	prof. SILVIJA BOSNER
Predgovor:	prof. Vanda Ladović
Tisak kataloga	ZVONKO KERŠ
Naklada:	100 komada

GALERIJA »SUTINSKA VRELA«

Krajem 18. stoljeća društveni se život Zagreba odvijao uglavnom u prijateljskim i obiteljskim krugovima. Nisu, naime postojala prikladna javna sastajališta. To je zacijelo podstaklo skupinu uglednih zagrebačkih građana da po uzoru na druge evropske gradove osnuje svoje streljačko društvo, čija je svrha bila ne samo vježbanje u streljanju nego i — čitanje, igra, ples i dr. S vremenom streljačko društvo postaje i žarištem ilirskih preporodnih ideja, a kasnije i poprištem žestokih stranačkih borbi.

Iz arhiva nekadašnjeg Građanskog streljačkog društva u Zagrebu, sačuvano je na žalost vrlo malo, te su to dragocijeniji malobrojni, do danas sačuvani oslikani drveni ciljevi, koji se nalaze u Muzeju grada Zagreba. Te oslikane ploče nisu samo likovna zanimljivost, već su i izuzetno vrijedan kulturno-povijesni materijal, koji govori o prilikama u Zagrebu u prošlom stoljeću.

Ideju za oslikavanje drvenih ciljeva zagrebački su strijelci dobili iz Austrije, Čehoslovačke, a posredno i iz Njemačke. Raspon tema je velik — pojedinačni likovi, životinje, scene iz lova, pejzaži, šaljivi prizori i mitološke scene.

Po natpisima se može zaključiti da se zapravo radilo o dvije vrste ploča. Jedne su »ploče za uspomenu« koje su si pobjednici mogli na streljani izabrati, a druge — »nagradne ploče« koje su pokrovitelji natjecanja naručili, da bi njima nagradili pobjednika.

O likovnoj kvaliteti sačuvanih ploča može se ustvrditi, da naručitelji nisu postavljali prevelike zahtjeve, niti su se autori suviše trudili, svjesni činjenice, da će im djelo doskora biti izrešetano hicima. One nisu smatrane »umjetnošću« već trofejima, pa su ih stoga i sami autori ostavljali nepotpisanima. Ovi oslikani ciljevi mogu dakle manje govoriti o razini onovremenog slikarstva, već samo, kao i oslikani cimeri, ure i vrata »štacuna« o općoj likovnoj razini Zagreba sredinom 19. stoljeća.

Tako promatrani, sačuvani ciljevi zagrebačkog streljačkog društva su zanimljiva likovna, a još više kulturno-povijesna pojava koja nam omogućuje da bolje upoznamo život Zagrepčana u 19. stoljeću, njihove želje, navike i ukus.

Streljački cilj s kurijom u pejzažu iz 1839.

Streljački cilj s prikazom tršćanske luke iz 1841.

Streljački cilj s prizorom lova iz 1839.

Streljački cilj s prizorom »Veselica« iz 1840.

Streljački cilj s prikazom hrama sloge iz 1842.

Streljački cilj sa prizorom »Svađa oko oraha« iz 1838.

Streljački cilj sa prizorom »Akrobati na konju«

Streljački cilj sa prizorom »Bolesnička soba«

Streljački cilj sa prizorom »Stepski jahač«

Streljački cilj sa mitološkim prizorom

Streljački cilj sa prizorom »Počast strijelcu pobjedniku«